

POVÍDÁNÍ S OBRAZY (a o nich)

Obrázková zima Marie Chroustové

(Psáno pro skupinu Senioři a důchodci tvořící radost , pokoutně podstrčeno do skupiny Malíři sobě – album, šéfa L. Jellůše, ač tam autorka není v řadách členů – prostě lákadlo)

Mnozí lidé nevěnují obrazům příliš pozornosti, většinou proto, že v nich vůbec nevidí partnery pro rozhovor, popovídání si či pokecání. Ostatně je to ten typ lidí, kteří přijdou do lesa, a vůbec netuší, že jsou v obrazárně, kde se obrazy každý krokem mění. Typ lidí, kteří už dávno zapomněli, že kdysi byli okouzlenými dětmi na každém kroku něco objevujícími, a kteří teď po čase nevšímavě hledí na všednost a jsou všedností pohlceni. Můžeme je politovat, ale to je asi všechno, co bychom s tím mohli dělat, pokud se z toho všednostního marasmu nedokáží sami vymanit.

My , neumělci, kteří občas něco nafotografují nebo dokonce namatljají, jsme trochu ve výhodě, protože přece jenom něco „vidíme“. I když se nám občas (často) nedaří něco zachytit tak, jak bychom si přáli, všimneme si alespoň, že se to podařilo někomu jinému. Prostě nás zčistajasna nějaká fotografie nebo obraz osloví, uhoď přes „čumák“, a začne si s námi povídat. Mne takto oslovily obrázky Marie Chroustové, když jsem objevil první, bylo to jako závan čerstvého vzduchu. Návrat do dětství. Fantazie všedního dne.

Ty obrázky se asi dají zařadit (nejsem teoretik umění) do kolonky „naivní umění“. Jako první velikán v něm asi ční známý celník Henri Rousseau. Jeho obrazy jsou sice pěkné, poutavé, radostné, ale nám přece jenom trochu cizí. Mnohem bližší jsou nám obrazy Josefa Lady či jeho dcery Aleny, a náramně dobře si rozumíme i s obrázky vtipálků Neprakty, Renčina, či Kantorka, Ivy Hüttnerové nebo Františka Ringo Čecha. Všechny spojuje to, že neřeší akademické vznešenosti jako je perspektiva geometrická či vzdušná, stín vlastní či vržený, barevné valéry . Soustředí se na jednoduchý , někdy i všední, motiv, ovládnou ho jednoduchými barevnými plochami a obrysovými čarami a obraz všeobecně srozumitelný je na světě.

Mezi jmenovanou „čeládku“ mi dobře pasuje právě Marie Chroustová. Je mi jedno, jestli se mnou nějaký akademický krasoduch bude souhlasit nebo nebude. Pro mne je důležité, že ty obrazy mluví a není to připitomělé obrázkové písmo mrskajících se gifů, bez nichž se slaboduší jedinci dnes už nedokážou obejít. Pojdme si tedy s těmi obrázky popovídat, uvidíte, že to je jednoduché a zábavné současně. Stačí si jich vzít několik jako příklad a pak už si s nimi můžete povídat sami. Ono jich je hodně, tak si pro tentokrát vyberme třeba ty „zimní“.

Můžeme si je i trochu chronologicky seřadit.

„Tak nám nasněžilo“. V podhůří už padá sníh. Ovce jsou z toho trochu zmatené. Rády by se prohrabaly k „čerstvé“ potravě mizející pod sněhem, ale tuší, že sušené „stravy“ na salaši bude asi dost. Zimy se nebojí, mají kožichy, že by jim je zimomřiví lidé mohli závidět. Čas se zastavit nedá, je tu,

„Prosinec“ i „Advent“ . Jednoduchost kalendářového listu je vyvážena ornamentální symbolikou s adventem spojenou. Vždyť sníh a andělíček přinášející betlémské světlo patří právě k adventu. Jen duševní chudáci (tzv. ateisté) vůbec netuší o čem jde, byť se jedná o příběhy spíše apokryfní než ryze biblické.

Komerční sféra nemůže zůstat pozadu, a tak se vyzdobí i stropy nákupních center. Do toho tam zcela nepřípadně už vyhrávají vánoční koledy, někdy dokonce už od konce září, v lepším případě hned po Dušičkách. No nedivte se, kšeft je kšeft a s pravými Vánoci nemá nic moc společného.

Na veřejných prostranstvích se už rozbíhá „Prodej vánočních stromků“. I divák u obrazu je hned předvánočně naladěný. Sníh pomalu a tiše padá, už se stmívá. V oknech je vidět, že se svítí, stejně tak jsou osvětleny výlohy v podloubí. Fantazijním prvkem je skutečnost, že stromky nejsou naházeny někde na hromadě, ale už usazený ve stojánkách, a vyskytují se i na fasádě domů. Na střechách leží už nesouvislá vrstva sněhu, protože v domech je tepleji a bude se muset dávat pozor nato, aby lavina sněhu nespadla někomu na hlavu. Mezi stromky se procházejí lidičky a k dětské radosti odnášejí stromečky domů. Vánoce už opravdu přicházejí.

Na stromeček patří „Vánoční ozdoby“. Pamatujete si ještě na to okouzlení, když jsme jako malé děti hleděli na vánoční koule a divili se jejich barvám i odrazům? A když se k tomu třeba ještě zapálila prskavka? Některá byla hladká, jiná měla jakýsi posyp nebo hluboký profil – jak to ti skláři dělali, jsem nikdy nepochopil. Ale člověk má být obklopen oparem mírného tajemna, jinak by ten život byla jenom nuda.

Máme štěstí, dárky jsou rozbaleny a venku leží sníh. „Vnoučata staví sněhuláka“. Postavit sněhuláka není žádná sranda. Sníh musí být trochu rozměklý, aby držel pohromadě. Většinou to pak znamená rozmočené rukavice a také chuť ocucávaných palců u nich. Jestli jste si rukavice neocucávali, o hodně jste přišli a už to asi nedoženete. Jednak kvůli věku a ani sníh už není to, co býval za našeho dětství.

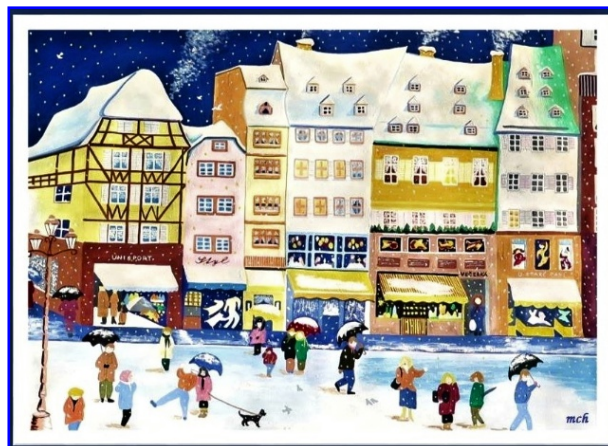
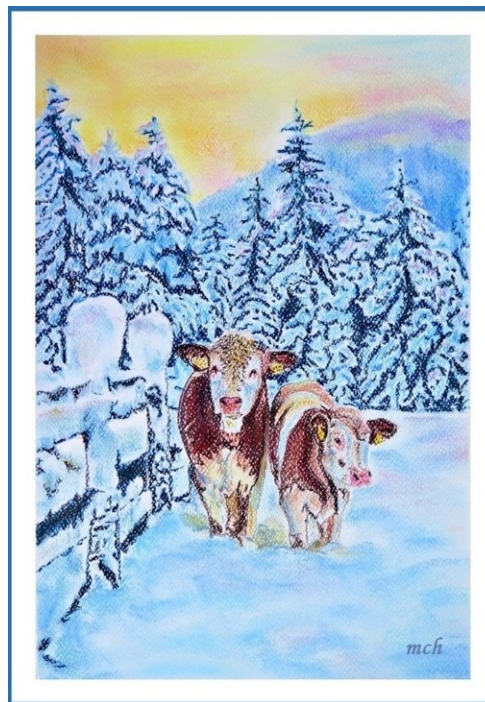

Jakmile se venku rozsvítí pouliční osvětlení musí se „Vnoučata vrátit domů“.

Nejdříve dostanou vynadáno, že jsou celá mokrá, pak horký čaj s citronem a hodná babička jim pak třeba přečte nebo odvypráví pohádku třeba o tom, jak „Malá mořská víla prohlíží botky“, aby mohla jít na souš za princem.

„Venku mrzne jen praštití“. Mráz kreslí poezii na skle. „Kravičky v zimě“ na to koukají dost smutně, ale my ve městě s tím moc dělat nemůžeme. Jen se utěšovat, že taková kravka je vlastně mohutný tepelný zdroj a tak asi tu zimu přežije. Za to si ale můžeme uchlácholit svědomí, protože „Krmíme ptáčky“.

Ve městě už to „Mezi svátky“ moc svátečně nevypadá, ale sníh se drží a ty domečky vpadají, jak když si je paní malířka vypůjčila z náměstí v Chebu. Nikdo pro jistotu nebruslí, ale zdá se, že to klouže a sněhová plískanice nutí lidi vytáhnout deštníky.

„Zima u řeky“ ukazuje, že nákladní lodní doprava funguje a kolo opřené o stojánek zase ukazuje, že skalní cyklisty hned tak něco nezlomí. (Můj rekord z mladších dob byla cesta do zaměstnání

na kole při teplotě $-23\text{ }^{\circ}\text{C}$. Do fabriky o více než 1000 zaměstnancích nás dojelo ten den jen pět).

Rok se nám blíží ke konci, je čas na „Novoroční přání“. To si přejeme, aby ten příští rok byl lepší, než ten minulý. Ne vždy se to podaří a stejně je dobré vzpomínat raději na to dobré, co jsme v minulém roce zažili a prožili. A protože nám lidem nedělá dobře smutek a nuda, můžeme si během zimy dopřát i nějaký „Veselý karneval“.

Tak co? Lze si s obrázkou povídat nebo ne? Je možné, že jsem jim dobře nerozuměl a vám říkaly něco trochu jiného. Ale to nevadí. Můžete se o svoji verzi s námi podělit, a navíc, Paní Malířka Marie Chroustová má na svém profilu těch obrázků daleko více. Tak si zkuste s nimi pokecat. Určitě to bude zajímavější, než čumět na ČTV.

Hony, leden 2024